

Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) ; відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : ВД «Гельветика», 2019. Т. 2. С. 530–533.

4. Zhang M. Habitual Residence v. Domicile: A Challenge Facing American Conflicts of Laws. *Maine Law Review*. 2023. Vol. 75. P. 160–197.

5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

6. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>

7. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-398-2-27>

Жданкевич М. О.,

*аспірант 1 курсу за спеціальністю 081 – Право
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

З 24 лютого 2022 р. в Україні введено правовий режим воєнного стану на підставі відповідного Указу Президента України [1], що зумовило встановлення на території держави певних обмежень та заборон, включаючи обмеження на обіг деякої публічної інформації. Разом з тим, ст. 64 Конституції України визначає перелік конституційних прав, які не можуть зазнавати обмежень, навіть в умовах дії надзвичайного чи воєнного стану.

Зокрема, до таких прав відносяться й деякі інформаційні права, визначені ст. ст. 40 (право направляти колективні та індивідуальні звернення, на які органи зобов'язані дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк) та 57 (право знати свої права і обов'язки) Конституції України [2].

При цьому огляд положень Конституції України та Закону України «Про доступ до публічної інформації» засвідчує існування деяких суперечностей та невідповідності у цій сфері.

Наприклад, ч. 2 ст. 50 Конституції України забороняє засекречування інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також забороняє обмеження права на її

поширення [2]. Водночас, у переліку прав, які не можуть бути обмежені навіть за умови дії правового режиму воєнного стану, ст. 50 Конституції України відсутня. Вважаємо, що цей недолік слід виправити шляхом включення ч. 2 ст. 50 до переліку тих прав, що не можуть бути обмежені за жодних умов.

Крім того, необхідно звернути увагу на недопущення обмеження доступу до деяких видів публічної інформації відповідно до ч. 5 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації». Зокрема, до такої інформації ця норма відносить: інформацію про складання, розгляд і затвердження бюджетів, кошторисів розпорядників бюджетних коштів та плани використання бюджетних коштів одержувачів бюджетних коштів, а також їх виконання за розписами, бюджетними програмами та видатками (крім таємних видатків відповідно до статті 31 Бюджетного кодексу України), взяття розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів бюджетних зобов'язань або здійснення розпорядження бюджетними коштами у будь-який інший спосіб, планування, формування, здійснення та виконання закупівлі товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти, у тому числі оборонних закупівель; про наявність у фізичних осіб податкового боргу; про стан і результати перевірок та службових розслідувань фактів порушень, допущених у сферах діяльності, зазначених у цій частині [3].

Щодо допустимих умов обмеження цієї інформації Закону України «Про доступ до публічної інформації» не містить, що може свідчити про те, що доступ до такої інформації не може обмежуватися навіть в умовах дії правового режиму воєнного або надзвичайного стану.

Водночас, Закон України «Про правовий режим воєнного стану» визначає певні обмеження у доступі до публічної інформації у період дії правового режиму воєнного стану. Зокрема, згідно зі ст. 8 цього Закону до заходів правового режиму воєнного стану віднесено, крім іншого, вжиття додаткових заходів щодо посилення охорони державної таємниці. До таких заходів можуть належати, зокрема розширення переліку відомостей, що складають державну таємницю, застосування посилених способів захисту державної таємниці тощо.

Окрім того, частина 10 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» встановлює для державних органів та органів місцевого самоврядування допустимі «послаблення» щодо виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» та деяких інших законодавчих актів у частині, що стосуються оприлюднення інформації, розпорядниками якої виступають відповідні органи.

Наприклад, у період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій та військових адміністрацій, а також їх посадових осіб не поширюються вимоги п. 3 ч. 1 (у частині оприлюднення проектів актів), ч. 4 ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також законів України

«Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» [4].

Отже, органи державної влади та місцевого самоврядування під час дії правового режиму воєнного стану мають право не виконувати вимоги, зокрема ч. 4 ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», відповідно до якої розпорядник інформації зобов'язаний оприлюднювати порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності [3].

Окремі особливості під час дії правового режиму воєнного стану передбачені й стосовно функціонування та наповнення офіційних державних реєстрів.

Деякі науковці з цього приводу зауважують, що наявність реєстрів суттєво спрощує процеси у мирний час, але в період війни існує висока ймовірність несанкціонованих дій з інформацією реєстрів з боку агресора, що створює загрози для безпеки держави, бізнесів, громадян [5, с. 146].

З метою упорядкування та розроблення заходів для підвищення безпечності функціонування державних реєстрів Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 12 березня 2022 р. № 263, в якій надав право міністерствам, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади, державним та комунальним підприємствам, установам, організаціям для забезпечення належного функціонування інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів, володільцями (держателями) та/або адміністраторами яких вони є, зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів [6]. Крім того, вказаною постановою зупинено функціонування та доступ до державних реєстрів на тимчасово окупованих територіях.

Таким чином, правовий режим обігу публічної інформації має певні особливості, зумовлені дією воєнного стану. На цей період законодавство України допускає обмеження деяких інформаційних прав громадян, зокрема шляхом надання органам державної влади, місцевого самоврядування, іншим установам та організаціям, які є розпорядниками публічної інформації, права обмежувати функціонування та/або доступ до деяких реєстрів, а також права не дотримуватися окремих вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» у частині оприлюднення інформації, розпорядниками якої є відповідні органи.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

5. Голубенко І. І., Саградян А. Г. Правові питання реалізації права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 144–147.

6. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-%D0%BF#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-398-2-28>

Керекеша О. І.,

*аспірант кафедри публічного та приватного права
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ФАКТОРИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ НОВИХ МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА КОРДОНОМ

Насамперед звернемося до зарубіжного досвіду розвитку молодіжних громадсько-політичних організацій, який актуальний в умовах політичних трансформацій, з якими зіткнулася Україна наприкінці ХХ – початку ХХІ століть. Зростання політичної активності та організаційної самостійності молодіжного руху в Сполучених Штатах Америки в середині ХХ століття викликало прагнення політичних партій активніше працювати з молодими виборцями. Наприклад, в 1931 р. була створена Національна федерація молодих республіканців (The Young Republican National Federation (YRNF), а в 1932 р. – Молоді демократи Америки (The Young Democrats of America (YDA).) Дані МОПО стали офіційними молодіжними організаціями головних політичних партій США, при цьому їхньою пріоритетною метою